

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ

**VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

(м. Полтава, 4-5 квітня 2019 року)

**Полтава
2019**

**Міністерство освіти і науки України
Центральна спілка споживчих товариств України
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ

**VI міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 4–5 квітня 2019 року)

**Полтава
ПУЕТ
2019**

Програмний комітет

О. О. Нестуля, голова комітету, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Члени програмного комітету

Е. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Карагандинського економічного університету;

С. М. Лебедева, д. е. н., професор, ректор Білоруського торгово-економічного університету споживчої кооперації;

А. А. Мазаракі, д. е. н., професор, ректор Київського національного торговельно-економічного університету;

Л. А. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови;

Х. Н. Факеров, д. е. н., професор, ректор Таджикиського державного університету комерції.

Організаційний комітет

С. В. Гаркуша, голова комітету, д. т. н., доцент, проректор з наукової роботи ПУЕТ;

Г. О. Бірта, заступник голови комітету, к. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи (ТБЕМС) ПУЕТ;

Г. М. Кожушко, д. т. н., професор, професор кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Т. В. Сахно, д. х. н., с. н. с., професор кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Х. З. Махмудов, д. е. н., професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії (ПДАА);

А. С. Ткаченко, к. т. н., декан факультету товарознавства, торгівлі та маркетингу, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

С. А. о. Багіров, к. т. н., доцент, доцент кафедри електромеханіки та електрообладнання Азербайджанського технічного університету;

С. Е. Мороз, к. пед. н., доцент кафедри підприємництва і права ПДАА;

О. В. Калашник, к. т. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права ПДАА;

О. С. Кальян, к. ю. н., доцент, професор кафедри підприємництва і права ПДАА;

Ю. Г. Бургу, к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Л. М. Губа, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. О. Горячова, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. В. Кириченко, ст. викладач кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

З. П. Рачинська, ст. викладач кафедри ТБЕМС ПУЕТ.

Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів : матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (4–5 квітня 2019 року). – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 403 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-344-7

У матеріалах конференції розглядаються теоретичні й методологічні засади проведення експертизи товарів, ідентифікація та фальсифікація товарів, експертні дослідження харчових продуктів і нехарчової продукції як інструмент впливу на безпечність і засіб захисту прав споживачів, формування професійних компетентностей під час підготовки фахівців із підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

УДК 658.62-047.37

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2019

ISBN 978-966-184-344-7

2. Ермаков Д. С. Задачи с практическим содержанием на начальном этапе изучения химии / Д. С. Ермаков, Е. А. Жарикова, О. Ф. Ленина // Химия в школе. – 2006. – №5. – С. 27-32.

3. Кендиван О. Д.-С. Практико-ориентированные задания в обучении химии. / О. Д.-С. Кендиван // Химия в школе. – 2009. – №8 – С. 43 – 47.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО СТАВЛЕННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

С. Е. Мороз,

доцент кафедри підприємництва і права, к.пед.н.
Полтавська державна аграрна академія, Україна, м. Полтава

Стратегічним завданням вищої школи в умовах стрімких змін, які відбуваються сьогодні в усіх сферах життя, є формування творчого ставлення особистості до майбутньої професійної діяльності. Не зважаючи на значну кількість наукових праць, що досліджують особливості професійної підготовки майбутніх фахівців у вищій школі, проблема розвитку творчої особистості у контексті професійного навчання, на нашу думку, залишається актуальною.

У науковій літературі дослідники аналізують такі поняття, як творчий процес, творче мислення, творча діяльність, творчий розвиток і серед основних рис, котрі характеризують творчу спрямованість особистості, найчастіше виділяють продуктивність, гнучкість, оригінальність, розробленість мислення тощо [1]. На думку Х. Яцянь, ціннісним освітнім пріоритетом стає виховання майбутнього фахівця як унікальної, своєрідної особистості, здатної до нестандартних, нетривіальних рішень [2]. Н. Уйсімбаєва переконує, що формування досвіду творчої діяльності для студента, як майбутнього фахівця, є необхідною складовою його професійного розвитку, удосконалення професійної компетентності [3]. Р. Вайнола, зазначає, що саме ідея самореалізації, тобто результативного особистісного розвитку, є втіленням глибинної природи, сутнісних сил кожної людини, і пропонує застосовувати під час навчання особистісно-креативний, особистісно-розвивальний, особистісно-творчий, особистісно-реалізуючий, особистісно-утверджуючий підходи [4].

Ми погоджуємося з науковцями у тому, що реалізація завдань формування творчого ставлення у студентів вищої школи до майбутньої професійної діяльності можлива лише в умовах сприятливого освітньо-розвиваючого середовища, яким повинен стати вищий навчальний заклад. Більшість дослідників зазначають, що знаходження відповідних форм і методів розвитку пізнавальної активності студентів у навчальному процесі, перехід від масового навчання до персоніфікованого розвитку особистості з опорою на самостійну роботу, на самовиховання в умовах доброзичливої атмосфери сприятимуть розвитку творчого ставлення до професії.

Характеризуючи педагогічні умови, які сприяють творчому становленню молодого фахівця, науковці зазначають, що ефективність і якість навчання залежать від:

- уміння викладачів мотивувати студентів;
- створювати ситуації успіху у процесі навчання;
- обраної методології і структури навчання;
- актуалізованого змісту освіти відповідно до вимог соціуму.

Зауважимо, що сам педагогічний процес у закладі вищої освіти стає все складнішим і багатостороннішим і вимагає розуміння природи творчої активності особистості майбутнього спеціаліста. Зокрема, на нашу думку, для формування творчого ставлення студента до майбутньої професії навчальний процес має бути певним чином організований та забезпечений цілісною навчально-методичною системою, яка містить:

- мету й завдання та варіативний гнучкий зміст навчального матеріалу, спрямованого на формування позитивної мотивації, збагачення професійних знань, розвиток відповідних компетенцій;
- спеціально створене інноваційне освітнє середовище на основі модульної побудови курсів і активних методів навчання, в якому сукупність педагогічних чинників забезпечуватиме: особистісно-діяльнісний і практико-орієнтований підхід до навчання; індивідуалізацію освітнього процесу завдяки професійно-орієнтованій траєкторії навчальної діяльності (з широким вибором навчальних дисциплін), яка має різні форми самовизначення, самоорганізації, самореалізації та самоконтролю особистості;
- дидактичні засоби навчання: програми дисциплін; навчально-методичні посібники; професійно орієнтовані завдання (тестуючі, тренувальні, навчальні, творчі); раціональну систему оцінки і контролю знань (рейтинг-контроль) у вирішенні завдань підготовки висококваліфікованого фахівця;
- розвиток дослідницької компоненти.

Прагнення студента самостійно відшукувати нову інформацію, висувати нестандартні ідеї, творчо освоювати суміжні галузі діяльності породжує у його свідомості оригінальні ідеї і сприяє формуванню творчої активності, яка є одним з провідних компонентів становлення майбутнього фахівця як творчої особистості. Впевненість здобувача вищої освіти у тому, що його знання, його науковий, творчий потенціал будуть затребувані суспільством, сприятимуть активному професійному становленню особистості.

Зважаючи на вищеозначене, цілком логічною видається думка, що, якщо у студента відсутній інтерес до своєї майбутньої професії, марно очікувати від нього проявів творчого ставлення, новаторства. На наш погляд, в ідеальній моделі розвитку творчого ставлення випускника до майбутньої професійної діяльності результати навчання принципово залежать від особистісних особливостей суб'єкта, а не лише від запропонованого змісту освіти. Тому нам близька точка зору А. Хуторського, який окремо виділяє особистісні якості, від

розвитку яких залежить ступінь і швидкість формування творчого ставлення студента до майбутньої фахової діяльності:

- *когнітивні* (пізнавальні) якості – вміння відчувати навколишній світ, ставити питання, відшукувати причини явищ, позначати своє розуміння або нерозуміння досліджуваного питання й ін.;

- *креативні* (творчі) якості – натхненність, фантазія, гнучкість розуму, чутливість до протиріч; розкутість думок, почуттів, рухів; прогностичність; критичність; наявність своєї думки та ін.;

- *організаційно-діяльнісні* (методологічні) якості – здатність усвідомлювати цілі навчальної діяльності та вміння їх пояснити; вміння поставити мету й організувати діяльність для її досягнення; здатність до нормотворчості; рефлексивне мислення, самоаналіз і самооцінка та ін.;

- *комунікативні* якості, обумовлені необхідністю взаємодіяти з іншими людьми, з об'єктами навколишнього світу і його інформаційними потоками; вміння знаходити, перетворювати і передавати інформацію; виконувати різні соціальні ролі в групі і колективі, використовувати сучасні телекомунікаційні технології (електронна пошта, Інтернет) та ін.;

- *світоглядні* якості, що визначають емоційно-ціннісні установки майбутнього фахівця, його здатність до самопізнання і саморозвитку; вміння визначати своє місце і роль у навколишньому світі, у сім'ї, у колективі, у природі, державі; національні та загальнолюдські прагнення; патріотичні і толерантні якості особистості і т.п. [6].

Дослідження свідчать про те, що розвиток самосвідомості особистості, адекватної самооцінки, впевненості у собі, задоволеності обраним фахом закладають основу для формування творчого ставлення у студентів до майбутньої професійної діяльності. Схильність особистості дотримуватись позитивних очікувань відносно майбутнього, а також здатність критично оцінювати причини своїх успіхів і невдач впливає на те, наскільки впевнено буде діяти людина, зіткнувшись з труднощами.

З огляду на зазначене, побудова гнучких стратегій в організації навчального процесу відповідно до наявних освітніх ресурсів; застосування диференційованого та індивідуального підходів до навчання, використання різноманітних форм, методів і засобів самостійної роботи; встановлення зворотного зв'язку; побудова ефективної суб'єкт-суб'єктної взаємодії – ці та інші педагогічні умови здатні забезпечити успіх у навчальній роботі, відчуття радості на шляху до просування від незнання до знання, від невміння до уміння, усвідомлення сенсу своїх зусиль. Опора навчального процесу на інтереси і схильності студента сприятимуть формуванню його позитивного відношення до навчання, ефективному розвитку інтелектуальних і креативних здібностей.

Підкреслимо, що сформованість ціннісного відношення до навчання відіграє величезну роль у розвитку творчого ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності. Прагнення студента самостійно проникнути у сутність

досліджуваних явищ, бажання застосовувати нові прийоми подолання труднощів, здатність привносити елементи новизни у способи виконання навчальних завдань характеризують високу мотивацію особистості.

Своєю чергою, аналізуючи чинники, які впливають на формування стійкої мотивації студентів до навчання, науковці виділяють наступні умови:

- насичення змісту навчання інформацією, яка має значення для особистісного зростання індивіда як професіонала (професіоналізація знань) та як інтелігента (гуманітаризація освіти);

- нарощування новизни і складності навчального матеріалу, навчання із незначним випередженням можливостей (надто складно – неможливо опанувати матеріал, надто легко – нецікаво);

- надання необхідної свободи (умов) для виявлення своїх творчих можливостей, формування прагнення до саморозвитку і самовдосконалення, стимулювання самоосвіти;

- творче ставлення викладачів до викладання свого предмету, постійне самовдосконалення, інтерес до науки, їх компетентність і авторитет як особистості;

- використання сучасних методів навчання, емоційність викладу; систематична діагностика наявних мотивів навчання, педагогічна підтримка позитивної мотивації [2-6].

Повертаючись до проблеми творчого ставлення до майбутньої професійної діяльності, слід зазначити, що, на наш погляд, найкращі результати отримують студенти вищої школи, яким притаманні ціннісне ставлення до праці, прагнення до збагачення знань, вивчення досвіду, підвищення професійної кваліфікації.

Проведений аналіз свідчить, що сучасне суспільство тримається за рахунок інтересів кожної окремої людини, й без творчого ставлення до професійної діяльності, розвиненої потреби у самовираженні нічого інноваційного у професії створити не можна. Саме потреба людини у розкритті своєї творчої сутності слугує рушійною силою розвитку суспільства. Отже, формуючи у студента творче ставлення до своєї майбутньої професійної діяльності, педагогам варто:

- цілеспрямовано вносити своєчасні корективи у зміст освітнього процесу;

- формувати цілі навчання з урахуванням освітніх, виховних і розвиваючих можливостей навчального матеріалу;

- моделювати практико-орієнтоване професійне середовище;

- застосовувати сучасні інноваційні педагогічні технології;

- реалізувати особистісно-орієнтований підхід до організації навчального процесу на основі оцінки потенційних можливостей кожного студента.

Рекомендується: постійно спонукати студентів підвищувати освітній та професійний рівень, пробуджувати справжній, свідомий інтерес до майбутньої

професійної діяльності, прагнути до створення позитивної атмосфери в освітньому процесі, підвищувати рівень самооцінки студентів, розвивати їхню впевненість у власних силах. За таких умов здобувач вищої освіти зможе досконало опанувати навичками майбутньої професії й буде спроможним творчо вирішувати поточні професійні завдання.

Список використаних інформаційних джерел

1. Коновець С. В. Методологія дослідження проблеми творчого розвитку особистості / С. В. Коновець // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. – 2016. – Вип. 4. – С. 67-83.

2. Хуан Яцянь. Методика розвитку творчого самовираження майбутніх учителів музики в процесі виконавсько-інструментальної підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Хуан Яцянь ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2018. – 20 с.

3. Уйсімбаєва Н. В. Шляхи формування творчого потенціалу майбутнього фахівця / Н.В. Уйсімбаєва // *Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки* / ред. кол.: В. В. Радул [та ін.]. – Кіровоград : КДПУ ім. В. Винниченка, 2010 – Вип. 91. – С. 232-235.

4. Вайнола Р. Х. Педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : автореферат дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04 / Р. Х. Вайнола ; наук. консультант С. О. Сисоєва ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2009. – 44 с.

5. Петришин, Л. Й. Мотивація як провідний чинник формування креативності майбутніх соціальних педагогів у ВНЗ [Текст] / Л. Й. Петришин // *Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Педагогіка. Соціальна робота* / гол. ред. І.В. Козубовська. – Ужгород: Говерла, 2013. – Вип. 29. – С. 146–150.

6. Хуторской А.В. Компетентностный подход в обучении. Научно-методическое пособие /А.В. Хуторской. – М.: Издательство «Эйдос»; Издательство Института образования человека, 2013. – 73 с.

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПІДПРИЄМЦІВ

Л. В. Нещади́м,

викладач вищої категорії, голова циклової комісії комерційних дисциплін
Полтавський кооперативний коледж, Україна, м. Полтава

В умовах соціально-політичних та соціально-економічних перетворень сучасного суспільства чільне місце у галузі вищої освіти займає проблема якості підготовки майбутніх фахівців. Ринок праці вимагає високий рівень професіоналізму та компетентності кадрів, досягнення якого можливе лише за умови вдосконалення професійної підготовки спеціалістів. Адже на сьогодні